

II. HLEDÁNÍ ROZUMNÉ VÍRY - 5. Je rozumné věřit, že Bible je Boží Slovo?

DŮKAZY, ŽE BIBLE JE BOŽÍ SLOVO

Bible, jakožto následek je důkazem, který svědčí o tom, zda je její příčinou Bůh nebo pouhý člověk. Bible je sbírkou 66 knih. Bible o sobě tvrdí, že je inspirována Bohem (2.Timoteovi 3:16). Pisatelé Biblických knih nehovoří za sebe, ale byli vedeni Duchem Svatým (2. Petrova 1:20-21; Izajáš 1:1-2; Zachariáš 7:12). Vznik jednotlivých knih Bible spadá do období cca 1500 let. Byly psány cca 40 různými pisateli, kteří žili v různých dobách, v různých kulturách, v různých částech světa, měli různé společenské postavení a psali ve třech různých jazycích. Přesto jsou však všechny knihy Bible ve vzájemné harmonii a tvoří vnitřně jednotný celek.

1. Jednota Bible i přes rozmanitost pisatelů a jejich reálií:

a) Doba sepsání: 5 knih Mojžíšových zapsal Mojžíš cca v 14. století před Kristem; knihu Žalmů zapsal David cca v 10. století před Kristem; knihu Izajáš zapsal Izajáš cca v 8. století před Kristem; knihu Skutků zapsal Lukáš cca v roce 61 po Kristu, Evangelium podle Jana zapsal Jan před koncem 1. století po Kristu.

b) Místo sepsání: Mojžíš psal v Sinajské pustině (Sinajský poloostrov); Daniel psal v Babylonu (dnešní Irák); Jeremiáš psal v Jeruzalémě; Pavel psal v Korintu (dnešní Řecko), Efezu (dnešní Turecko) a Římě; Jan psal v Efezu.

c) Společenské postavení pisatelů: Mojžíš byl vychován jako egyptský princ, byl vyučen veškeré moudrosti egyptské; Jozue byl vojevůdcem Izraelitů; David byl králem Izraele; Ámos byl pastevcem; Daniel byl vysokým státním úředníkem v Babylonské říši; Ezechiel byl knězem; Nehemiáš byl číšníkem perského krále; Lukáš byl lékařem; Matouš byl celníkem; Petr byl rybářem; Pavel byl znalcem Mojžíšova zákona.

d) Jazyky: Starý zákon (dále též jen "SZ") byl zapsán hebrejsky, částečně aramejsky; Nový zákon (dále též jen "NZ") byl zapsán v lidové formě řečtiny (koiné).

e) Typy slohů: Zákon (náboženský, trestní, občanský), poezie, historie, vyprávění, biografie, prorocství, apokalypsa.

Závěr: Rozmanitost pisatelů a jejich reálií a přesto vnitřní harmonie a jednota všech 66 knih Bible vylučují, aby příčinou vzniku Bible byli pouze lidé, kteří žili v naprosto odlišných kulturních, sociálních, politických a ekonomických podmínkách v období 15-ti století. Jedinou adekvátní příčinou vzniku 66 knih Bible je Bůh.

2. Jednota Bible v doktríně o Bohu, člověku, spáse a morálce:

a) Bůh se ve SZ označuje slovem Elohiym, což znamená Bůh v plurálu a rovněž o sobě mluví v plurálu: **“Pak Bůh (Elohiym) řekl: 'Učíníme člověka k našemu obrazu, podle naší podoby. A nechť panují nad mořskými rybami, nad vzdušným ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad vším hemžícím se, co se hemží po zemi.' Tak Bůh (Elohiym) stvořil člověka k svému obrazu, stvořil ho k obrazu Boha (Elohiym), jako muže a ženu je stvořil.”** (1. Mojžíšova 1:26-27 RH) Bůh se ve SZ dále

označuje slovem JHVH, což znamená samoexistující (nezávislý na jiné příčině), resp. věčný. SZ nás informuje, že JHVH Elohiym (tzn. Bůh v plurálu) je jeden JHVH (5. Mojžíšova 6:4). SZ nás dále informuje, že kromě Něj není žádný jiný Bůh a spasitel (Izajáš 45:21, 46:9). Z výše uvedeného vyplývá, že Bůh ve SZ je pluralitou více osob, které jsou v absolutní jednotě a mají stejnou podstatu – jsou nezávislé na jiné příčině, resp. věčné. To je ve shodě s Bohem v NZ, který je jednotou tří osob, které mají stejnou podstatu. (Filipským 2:5-6, 11, Skutky 5:3-4, Jan 10:30, Matouš 28:19). Všechny tři osoby Boha byly přítomné u stvoření (1. Mojžíšova 1:1-2, Koloským 1:12-16). Dle Bible Bůh je Duch (Jan 4:24), je nepomíjející (1. Timoteovi 1:17), vševědoucí (Izajáš 46:9-10), všemohoucí (Zjevení 21:22), všudypřítomný (Jeremiáš 23:23-24), nepodléhá změnám (Jakub 1:17), je spravedlivý (Žalm 89:14), svatý (1. Petrova 1:16), dobrý (Žalm 145:9), je stvořitelem všech věcí (Římanům 11:33-36), je soudcem, zákonodárcem, králem (Izajáš 33:22) a je Spasitelem (Titovi 1:4).

Závěr: Bůh Bible je dokonalý Bůh, který na nikom a ničem nezávisí a není s nikým a ničím srovnatelný. Nedokonalá lidská mysl si jej nedokáže vymyslet. Naopak pohanští "bohové" věrně odpovídají omezeným představám svých lidských tvůrců (Izajáš 44:6-22, 2. Královská 23:10). Pohanská polyteistická náboženství starověku nejsou adekvátní příčinou naprosto výjimečného židovského náboženství SZ a na něj navazujícího křesťanského náboženství NZ. Tou příčinou je pouze Bůh (5. Mojžíšova 29).

b) Člověk je stvořen k Božímu obrazu (1. Mojžíšova 1:27). Je jednotou duchovní a fyzické podstaty (1. Tesaloničským 5:23). Má svobodnou vůli, volí mezi dobrem a zlem (Žalm 37:27). Jeho povinností je plnit Boží vůli (3. Mojžíšova 19:37; Matouš 7:21). Bůh povolal člověka, aby žil svatě (1. Petrova 1:15). Bůh si přeje, aby se člověk stal účastníkem Božské přirozenosti (2. Petrova 1:3-4) a mohl být s Bohem na věky (Zjevení 21:1-4). Bůh apeluje na intelekt, lásku, úctu a zbožný strach člověka (Jan 4:24, 14:15, Židům 12:28). Satan apeluje na tělesné touhy a ego člověka (Matouš 4:1-11). Člověk se musí rozhodnout a má jen dvě možnosti - buďto bude sloužit Bohu anebo nebude sloužit Bohu (Lukáš 16:13). Obě tato rozhodnutí mají dalekosáhlé důsledky pro věčnost daného člověka.

c) Spása (t.j. záchrana člověka před Božím trestem za jeho hříchy) je Boží dar člověku (Efezským 2:8). Člověk byl na počátku s Bohem. Od Boha jej oddělil hřích (zlo). Trestem za hřích je smrt (Římanům 6:23). Soudcem je Bůh. Člověk nemá moc zachránit sám sebe před trestem. Spasitelem (tj. zachráncem) je Bůh. Jednotný plán spasení v Bibli: Bůh vyžaduje, aby člověk věřil Jeho Slovu, činil pokání ze svých hříchů, spoléhal na Boha a poslechl Jej ve všem, co Bůh od něj vyžaduje. Za to nabízí člověku spásu. Jednotlivý skutek poslušnosti, který Bůh vyžaduje od člověka je různý v různé době lidské historie: např. Noe - stavba archy, Izraelité - dodržování Mojžíšova zákona, člověk v dnešní době - uposlechnutí Kristova evangelia. Bůh naplnil svůj plán vykoupení lidí z jejich hříchů obětováním a vzkříšením Božího Syna Ježíše Krista z mrtvých. Z hlediska pozemského světa bude tento plán zakončen posledním soudem. Při tomto posledním soudu Bůh odmění lidi, kteří jednali podle Jeho Slova věčným životem a potrestá lidi, kteří nejednali podle Jeho Slova věčným utrpením (2. Petrova 3:10-14, Matouš 25:31-46).

Závěr: Biblická hlubokomyslná a racionální doktrína o člověku a spáse, jakož i její důslednost je důkazem, že její příčinou je jediná mysl Boží.

d) Jednota a čistota biblické morálky: Bible důsledně učí lidi, kteří se hlásí k Bohu ctít nejvyšší morálku (2. Mojžíšova 20:1-17), jaká neměla obdoby v historii pohanického světa. Hříchy, které Bible odsuzuje, byly běžné u pohanických "bohů". Příklad: Desatero SZ zakazuje dychtit po majetku bližního. Naopak pohanický bůh Baal dle Ugaritských textů z 15. - 13. st. před Kristem vyžaduje domy jiných bohů, také mytologická zvířata a pole. Špatný vliv pohanství na člověka je evidentní např. u

Izraelského krále Achaba a jeho pohanské manželky, syro-fenické princezny Jezabel, v 9. století před Kristem. Jezabel jednala podle Baalova příkladu a zosnovala vraždu Nábota Jizreelského kvůli jeho vinici, po které dychtil Achab. Achab poté zabral Nábotovou vinici. (1.Královská 21:1-16). Desatero SZ s výjimkou 4.příkázání (pamatovat na den odpočinku - sabat) je v NZ přeformulováno v křesťanskou morálku (Matouš 5 - 7), jež je nejvyšší morálkou, jakou lidstvo zná.

Závěr: Pohanská morálka není adekvátní příčinou výjimečné biblické morálky. Jedinou takovou příčinou je Bůh.

3. Shoda Bible s archeologií:

Archeologie potvrzuje existenci:

a) biblických postav: např. Moabský kámen z 9. století před Kristem zmiňuje Izraelského krále Davida a tím vyvrací, že by král David byl pouhou židovskou legendou (2.Samuelova 5:4-5);

b) národů zmíněných v Bibli: např. ještě v 19. století po Kristu byl moderní historii naprosto neznámý národ Chetitů, který je zmíněn již v 1.Mojžíšově 15:20 (tj. v knize, která byla zapsaná cca v 14. století před Kristem). To byl jeden z důvodů, pro který skeptici odmítali Bibli jako nehistorickou. O tento argument je připravili na konci 19. století archeologové, kteří v Turecku odkryli pozůstatky kdysi mocné Chetitské říše.

c) zvyků zmíněných v Bibli: např. tabulky z Nuzi ze 14. a 13. století před Kristem hovoří o Tupkitillovi, jež prodal své právo prvorozenství svému bratrovi za 3 ovce, což odpovídá podobné biblické události, kdy Ezau prodal právo prvorozenství svému bratru Jákobovi (1.Mojžíšova 25:31-34);

d) pohanských bohů zmíněných v Bibli: např. Baal, Ašoreta (Soudců 2:13); měst zmíněných v Bibli: např. Ur, Chárán (1.Mojžíšova 11:31);

e) historických událostí zmíněných v Bibli: např. Babylonská kronika (Jeruzalémská kronika ABC 5) potvrzuje, že v 6. století před Kristem Babylonský král Nebúkadnesar oblehl Jeruzalém, zmocnil se jej, zajal Judského krále a dosadil na trůn nového krále podle vlastní volby (2. Královská 24:10-17).

Závěr: Shoda Bible s archeologií svědčí, že Bible není sbírkou mýtů, ale pravdivým záznamem.

4. Hodnověrnost biblických textů:

Odpovídá text Bible v 21. století původním textům?

Postoj Židů k Hebrejským Písmům (t.j. křesťanskému SZ) shrnuje židovský historik 1. století po Kristu Josephus Flavius ve svém díle "Contra Apionem": "Poskytli jsme praktický důkaz, jakou máme ke svým Písmům úctu. Ačkoliv uplynulo tolik dlouhých let, nikdo se neodvážil něco k nim přidat či ubrat nebo změnit jedinou slabiku. Každý pravověrný Žid je hned od narození považuje za Boží výnos, řídí se jimi a v případě potřeby pro ně ochotně zemře. Čas od času jsme slyšeli svědectví o věznicích, kteří raději prošli útrapami mučení a smrti, než aby řekli jediné slovo proti Zákonu a ostatním textům."

a) Kánon Hebrejských Písem má 3 části: 1) Pentateuch (5 knih Mojžišových), 2) Proroky (prorocké knihy) a 3) Spisy (kam patří m.j. Žalmy). Hebrejská Písma (dále též jen "HP") s jiným uspořádáním knih tvoří Starozákonní Písma Bible. Hodnověrnost textů SZ dokládají:

- a) Septuaginta - řecký překlad HP z 3. až 1. století před Kristem;
- b) Hebrejsky psané Svítky od Mrtvého moře z období 2. století před Kristem až do r. 68 po Kristu, které obsahují fragmenty všech knih HP vyjma knihy Ester, dále kompletní knihu Izajáš, jakož i komentáře a jejich fragmenty k různým knihám HP. Do doby nalezení Svítků od Mrtvého moře pocházely nejstarší dochované hebrejsky psané manuskripty HP (tzv. masoretské rukopisy) z doby kolem roku 800 po Kristu (nejstarším úplným dochovaným masoretským rukopisem HP je Kodex Leningradský z r. 1008 po Kristu). Jejich srovnáním se Svítky od Mrtvého moře byla potvrzena věrohodnost HP (v textech se vyskytují nevýznamné rozdíly, které se v žádném případě netýkají doktrinních záležitostí);
- b) Ježíš Kristus a pisatelé NZ v 1. století po Kristu, kteří respektují HP jako Boží slovo a cca 300 x citují z HP (Lukáš 24:44);
- c) řecký Kodex Vaticanus, řecký Kodex Sinaiticus – cca r. 350 po Kristu, latinská Vulgáta - přelom 4. a 5. století po Kristu;
- d) syrská Pešitta z 5. století po Kristu.

b) Kánon Řeckých Písem (dále též jen "NZ") má 27 knih, které jsou nejlépe zdokumentovanými knihami starověku, přestože popisují narození, učení, skutky, smrt a vzkříšení židovského tesaře z bezvýznamné provincie na periferii Římského impéria a vznik křesťanství. Dochovalo se cca 3 tisíc řecký psaných manuskriptů NZ nebo jeho částí a dalších cca 2 tisíc řecky psaných manuskriptů, ve kterých je text NZ uspořádán ve formě lekcionáře pro denní čtení. Dále existuje cca 8 tisíc latinsky psaných a cca 2 tisíc jinojazyčných starověkých rukopisů. Nejranější je řecký papyrový fragment Rylandův nalezený v Egyptě z období cca r. 125-135 po Kristu, který obsahuje Evangelium podle Jana 18:31-33, 37-38.

Nejlepší a nejdůležitější manuskripty NZ jsou obsaženy v následujících písemnostech:

- a) řecký Codex Vaticanus a řecký Codex Sinaiticus – cca r. 350 po Kristu, jež dělí od pisatelů NZ maximálně 300 let a od smrti posledního z nich - apoštola Jana cca 250 let;
- b) starý latinský překlad – původně vyhotoven asi kolem r. 150 po Kristu; jeho nejstarší existující opisy vznikly cca r. 350 po Kristu; asi 20 z nich a několik fragmentů zůstalo zachováno; protože je zpětně datován až téměř do doby sepsání poslední knihy NZ, je zdaleka nejdůležitější z latinských verzí (*převzato z knihy Třikrát o bibli od amerického autora Neil R. Lightfoot, tisk LOGOSPRESS, Vídeň 1984*);
- c) latinská vulgáta – revize starého latinského překladu Jeronýmem z přelomu 4. a 5. století po Kristu;
- d) řecký Codex Alexandrinus, řecký Kodex Washingtonský, Kodex Ephraemi - cca 5 století po Kristu;
- e) řecko-latinský Codex Bezae z 5. nebo 6. století po Kristu.

Pro srovnání "Zápisky o válce galské" (cca 58-40 před Kristem) prvního muže Římského impéria Gaia Iulia Caesara se dochovaly asi jen v 10-ti dobrých manuskriptech, přičemž nejstarší z nich dělí od doby Caesara cca 900 let. Ze 142 knih "Dějiny od založení města", které napsal Titus Livius (cca *59 před Kristem, †17 po Kristu) se dochovalo pouze 35, které známe z méně než 20-ti významných manuskriptů, přičemž nejstarší z nich s fragmenty knih iii-vi je až ze 4. století po Kristu. Ze 14 knih "Dějiny" (cca 100 po Kristu) od Tacita se dochovalo pouze 4 a půl knihy. Ze 16 knih Tacitových "Letopisů" se 10 knih dochovalo v celku a 2 pouze částečně. Text existujících částí těchto dvou velkých Tacitových historických děl se zcela opírá o 2 manuskripty, přičemž jeden z nich je teprve z 9. století po Kristu a druhý dokonce až z 11. století po Kristu. "Dějiny peloponéské války", které napsal athénský historik Thucydides (cca *460/455 - †395 před Kristem) jsou nám známy pouze z 8

manuskriptů, z nichž nejstarší je cca z roku 900 po Kristu a z několika papyrových fragmentů z počátku křesťanské éry. Podobně je tomu v případě "Dějin", které napsal Hérodotos (cca *485/484 - †430/420 před Kristem). Přesto odborníci na klasickou historii nemají pochybnost o autenticitě Hérodota nebo Thucydida, ačkoliv nejstarší použitelné manuskripty jejich děl dělí více než 1300 let od doby vzniku jejich originálů.

Textová kritika je vědní obor, který zkoumá a porovnává varianty biblických textů a snaží se určit znění biblického textu, které nejděleji odpovídá originálu. Několik komentářů textových kritiků ke spolehlivosti biblických textů: "úplná shoda ve většině slov NZ" (Thiessen); "pouze 1/1000 slov NZ v pochybnosti" (Westcott, Hort); Sir Frederic George Kenyon (*1863 - †1952), britský paleograf, biblický a klasický učenec, ředitel Britského Muzea a prezident Britské Akademie, uvedl: "Křesťan může vzít celou Bibli a říci bez obav nebo pochybností, že má v ruce pravé Boží slovo, které se uchovalo z generace na generaci až do naší doby bez podstatných ztrát." (*poslední citát převzat z knihy Třikrát o bibli od amerického autora Neil R. Lightfoot, tisk LOGOSPRESS, Vídeň 1984*)

Závěr: Skutečnost, že byl biblický text ve stejné podobě předáván z generace na generaci a že se o tom dochovalo množství starověkých písemných důkazů je - při vědomí toho, že se dochoval jen nepatrný zlomek jiných písemností starověku - dalším důkazem, že jeho příčinou je Bůh.

5. Proroctví v Bibli a jejich naplnění:

Autorem proroctví zaznamenaných v Bibli je pouze Bůh, který budoucnost sděluje prostřednictvím proroků. Účelem je poskytnout lidem důkaz, že promluvil Bůh (5.Mojžíšova 18:17-22, Izajáš 46:9-10). Příklad: prorok Izajáš prorokoval v 8. století před Kristem (Izajáš 1:1). Tehdejší světová říše Asýrie ovládla v průběhu 8. a 7. století před Kristem Médii, Jižní Anatolii, Kilikii, Sýrii, Palestinu, Arábii, Egypt, Elám a Babylónii. Asýrie v r. 722/721 před Kristem jednou provždy zničila království Severního Izraele a okupovala Judské království (2.Královská 18:13-15). V době největšího rozmachu Asýrie prorok Izajáš prorokoval, že Bůh zničí Asýrii (Izajáš 10:12, 14:24-25). Dále prorokoval, že Bůh zničí Babylón Médy (Izajáš 13:1,4,17,19-20). Naplnění proroctví: V průběhu let 612 - 606 před Kristem Médové a Babyloňané zničili Asýrii. V r. 539 před Kristem Médové a Peršané dobyli Babylon. Proroctví z 8. století před Kristem byla naplněna v letech 612 - 606 před Kristem a v r. 539 před Kristem.

Závěr: Jedinou možnou příčinou proroctví a jejich naplnění je Bůh.

ZÁVĚR

Bible je pravdivé Boží slovo. Svědčí o tom shodně všechny shora uvedené důkazy.

Největším problémem člověka jsou jeho hříchy. Každý člověk se prohřešil zlem vůči Bohu a lidem. Trestem za hřích je smrt. Boží Syn Ježíš Kristus podstoupil tento trest i za Vás. Zemřel nepředstavitelně krutou smrtí na kříži, vstal z mrtvých a má moc Vám Vaše hříchy odpustit a darovat Vám věčný život. Podmínkou je, že poslechnete Boží slovo zjevené v Novozákonních Písmech Bible. Pokud hledáte odpuštění svých hříchů, usmíření s Bohem a věčný život v Ježíši Kristu, rád Vám s tím pomůžu. E-mail: hodanko@volny.cz, mobil: 731 102 709, www.viravboha.cz, Robert Hodanko

Poslední revize 09.12.2011